

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»**

**Навчально – науковий інститут «Інститут інформаційних систем і
технологій»**

Кафедра статистики

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Проректор з науково-педагогічної
роботи Університету

_____ А. М. Колот

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Науково-експертна рада Університету
Протокол № 6 від 16.12.2019 р.

Голова Науково-експертної ради
_____ Л. Л. Антонюк

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«МІЖНАРОДНІ СТАТИСТИЧНІ СИСТЕМИ І СТАНДАРТИ»

рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень
галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність	051 «Економіка»
освітньо-наукова програма	«Економіка»
тип дисципліни	вибіркова

ПОГОДЖЕНО:

Директор Центру менеджменту
та моніторингу якості освіти

_____ Т.О. Фролова

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою статистики
протокол №3 від 26. 11. 2019 р.
Завідувач кафедри

_____ І.Г. Манцуrow

Оригінал документа містить усі підписи

Київ - 2019

Розробники: Мазур М.В., доцент кафедри статистики, канд. екон. наук,
доцент, e-mail: mrita7@ukr.net

Форма навчання — денна, заочна

Семестр — 3

Кількість кредитів ECTS — 4

Форма підсумкового контролю — залік

Мова викладання — українська

© Мазур М.В., 2019
© КНЕУ, 2019

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	4
1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ДЛЯ МАКРОРІВНЯ	6
Тема 1. Основні етапи розвитку міжнародних статистичних систем.....	6
Тема 2. Міжнародні статистичні стандарти	7
Тема 3. Міжнародна система національних рахунків	7
Тема 4. Міжнародні класифікації і реєстри	7
Тема 5. Міжнародні класифікації видів економічної діяльності	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ДЛЯ МІКРОРІВНЯ	7
Тема 6. Міжнародні класифікації продукції	7
Тема 7. Міжнародні функціональні класифікації (витрат за цілями).....	8
Тема 8. Міжнародні класифікації занять, професій і освіти	8
Тема 9. Міжнародні стандарти статистики фінансів та платіжного балансу.....	8
Тема 10. Міжнародні рекомендації та стандарти зі статистики цін.....	8
3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	9
4. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА	11
4.1. Основна література.....	11
4.2. Додаткова література.....	11
4.3. Дистанційні курси та інформаційні ресурси.....	12

Вступ

Мета вивчення навчальної дисципліни – набуття майбутніми фахівцями теоретичних знань щодо міжнародних статистичних систем і стандартів та практичних навичок їх використання в статистичній практиці.

Завдання (навчальні цілі) навчальної дисципліни:

– озброїти здобувача вищої освіти знаннями новітньої методології побудови міжнародних статистичних систем і стандартів;

– навчити аналізувати та узагальнювати теоретико-методологічні підходи дослідження побудови міжнародних статистичних систем і стандартів;

– озброїти здобувача вищої освіти вмінням системно оцінювати сучасні та ймовірні майбутні вимоги до розвитку та трансформації міжнародних статистичних систем і стандартів;

– розвинути у здобувача вищої освіти уміння індикативного моделювання й прогнозування динаміки соціально-економічних явищ і процесів на основі міжнародних статистичних систем і стандартів;

– навчити формуванню та статистичному аналізу структурних моделей розвитку соціально-економічних явищ на основі міжнародних статистичних систем і стандартів;

– сформувати навички наукового обґрунтування, удосконалення та розвитку методичних підходів оцінювання соціально-економічних явищ і процесів на основі міжнародних статистичних систем і стандартів;

– сформувати вміння використовувати одержані знання у науково-дослідній діяльності здобувачем вищої освіти та оперувати міжнародними статистичними системами та стандартами;

– сприяти опануванню навичок аналітичного оцінювання соціально-економічних явищ та процесів, формування прогностичної інформації та вироблення відповідних планів дій на рівні національних або міжнародних інституціональних структур.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є організація, методологія та механізми побудови міжнародних статистичних систем і стандартів.

Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти (PhD) повинен:

1. Знати/знання:

- концептуальні наукові та практичні знання щодо теоретичних основ побудови міжнародних статистичних систем і стандартів; новітньої методології побудови міжнародних статистичних систем і стандартів;

- критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності щодо механізмів побудови та трансформації міжнародних статистичних систем і стандартів у сучасних умовах;

- емпіричної апробації та візуальної інтерпретації розроблених економіко-математичних моделей та системи кількісних або якісних індикаторів,

знання щодо структури, принципів і методів побудови міжнародних статистичних систем та стандартів;

2. Вміти/ вміння:

- поглиблені когнітивні та практичні навички обчислення узагальнюючих статистичних показників та здійснення порівняння за міжнародними статистичними системами і стандартами;

- майстерність володіння основами теоретичного осмислення, систематизації, уточнення і розширення понятійно-категорійного апарату щодо міжнародних статистичних систем і стандартів на основі порівняння сутнісного значення ключових дефініцій та виявлення їх змістового наповнення;

- інноваційність при оцінюванні сучасних та ймовірнісних майбутніх вимог до розвитку та трансформації міжнародних статистичних систем і стандартів;

- здатність аналізувати та узагальнювати теоретико-методологічні підходи дослідження побудови міжнародних статистичних систем і стандартів;

- оперування статистичними даними для наукового обґрунтування, удосконалення та розвитку методичних підходів оцінювання соціально-економічних явищ і процесів на основі міжнародних статистичних систем.

3. Комунікація:

- донесення до фахівців і не фахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації щодо визначення основних тенденцій та закономірностей соціально-економічного розвитку соціально-економічних явищ на базі міжнародних статистичних систем та стандартів;

- збір, інтерпретація та застосування даних необхідних для здійснення перспективних розрахунків потенціалу соціально-економічних явищ на короткострокову та довгострокову перспективи;

- спілкування з професійних питань, в тому числі іноземною мовою, усно та письмово щодо використання статистичних методів аналізу та оцінювання, розробки відповідних управлінських рішень.

4. Автономність та відповідальність:

- управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами з використанням міжнародних статистичних систем і стандартів;

- спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих або навчальних контекстах розвитку соціоекономічної системи на основі міжнародних статистичних стандартів;

- формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти поваги до різноманіття думок, індивідуальних та міжкультурних відмінностей людей;

- організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп щодо формування навичок наукового пізнання управління соціально-економічним розвитком явищ на основі міжнародних статистичних стандартів;

- здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії та діяти соціально відповідально і свідомо на основі етичних принципів.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Кількість годин				
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		К*	ІнЗ*	ПК*	СР*		К*	ІнЗ*	ПК*	СР*
Змістовий модуль 1.										
Тема 1. Основні етапи розвитку міжнародних статистичних систем	11	1	2		8	11	1	2		8
Тема 2. Міжнародні статистичні стандарти	11	1	2		8	11	1	2		8
Тема 3. Міжнародна система національних рахунків	12	2	2		8	11	1	2		8
Тема 4. Міжнародні класифікації і реєстри	13	2	3		8	12	1	3		8
Тема 5. Міжнародні класифікації видів економічної діяльності	13	2	3		8	15	2	3		10
Разом за змістовим модулем 1	60	8	12		40	60	6	12		42
Змістовий модуль 2.										
Тема 6. Міжнародні класифікації продукції	11	1	2		8	11	1	2		8
Тема 7. Міжнародні функціональні класифікації (витрат за цілями)	11	1	2		8	11	1	2		8
Тема 8. Міжнародні класифікації занять, професій і освіти	12	2	2		8	11	1	2		8
Тема 9. Міжнародні стандарти статистики фінансів та платіжного балансу	13	2	3		8	12	1	3		8
Тема 10. Міжнародні рекомендації та стандарти з статистики цін	13	2	3		8	15	2	3		10
Разом за змістовим модулем 2	60	8	12		40	60	6	12		42
Підсумковий контроль	залік					залік				
Усього годин	120	16	24		80	120	12	24		84

* К – контактні заняття; ІнЗ – індивідуальні заняття; СР – самостійна робота, ПК* – підсумковий контроль.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Змістовий модуль 1

Міжнародні стандарти для макрорівня

Тема 1. Основні етапи розвитку міжнародних статистичних систем

Предмет курсу. Об'єкт вивчення міжнародних статистичних систем і стандартів, джерела статистичної інформації про економічну діяльність різних країн та їх об'єднань. Історія розвитку міжнародних статистичних систем. Сучасний стан глобальної статистичної системи. Принципи

організації статистики в країнах світу і в міжнародних організаціях. Статистичні служби ООН: основні завдання, напрями їх діяльності, взаємодія з міжнародними організаціями, національними статистичними органами.

Тема 2. Міжнародні статистичні стандарти

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і статистики. Система національних рахунків як один з основних міжнародних стандартів. Провідна роль Статистичної комісії ООН в розробці системи стандартів. Міжнародні зіставлення: етапи проведення, вимоги. Програма міжнародних зіставлень ООН.

Тема 3. Міжнародна система національних рахунків

Етапи розвитку міжнародної системи національних рахунків (СНР). Загальна характеристика СНР ООН – 1993. Інтегровані економічні рахунки та їх компоненти. Рахунки поточних операцій. Рахунки нагромадження. Баланси активів та пасивів. Рахунки операцій та баланси активів і пасивів. Рахунки іншого світу. Використання ВВП різних країн з метою міжнародних порівнянь. Основні методи міжнародних зіставлень ВВП. Паритети купівельної спроможності валют, визначення „реальних обсягів”. Вимоги до товарів-представників. Агрегування. Межі співставлення.

Тема 4. Міжнародні класифікації і реєстри

Міжнародні статистичні класифікації. Міжнародні класифікації видів економічної діяльності. Міжнародні класифікації продукції. Міжнародні функціональні класифікації (витрат за цілями). Міжнародні класифікації занять, професій і освіти. Побудова статистичних реєстрів: міжнародний досвід.

Тема 5. Міжнародні класифікації видів економічної діяльності

Взаємозв'язок системи міжнародних, європейських та національних класифікацій видів економічної діяльності. Етапи розвитку класифікацій видів економічної діяльності на міжнародному, європейському та національному рівнях. Принципи побудови та аналітичні можливості аналізу за класифікаціями видів економічної діяльності.

Змістовий модуль 2

Міжнародні стандарти для мікрорівня

Тема 6. Міжнародні класифікації продукції

Взаємозв'язок системи міжнародних, європейських та національних

класифікації продукції. Етапи розвитку класифікацій продукції на міжнародному, європейському та національному рівнях. Принципи побудови та аналітичні можливості аналізу за класифікаціями продукції.

Тема 7. Міжнародні функціональні класифікації (витрат за цілями)

Взаємозв'язок системи міжнародних, європейських та національних функціональних класифікації (витрат за цілями). Етапи розвитку функціональних класифікації (витрат за цілями) на міжнародному, європейському та національному рівнях. Принципи побудови та аналітичні можливості аналізу за функціональними класифікації (витрат за цілями).

Тема 8. Міжнародні класифікації занять, професій і освіти

Взаємозв'язок системи міжнародних, європейських та національних класифікацій занять, професій і освіти. Етапи розвитку класифікацій занять, професій і освіти на міжнародному, європейському та національному рівнях. Принципи побудови та аналітичні можливості аналізу за класифікаціями занять, професій і освіти.

Тема 9. Міжнародні стандарти статистики фінансів та платіжного балансу

Основи міжнародного стандарту в галузі статистики державних фінансів. Міжнародний стандарт з грошово-кредитної статистики. Фінансова статистика. Біржові індекси, проблеми їх побудови. Платіжний баланс: призначення, напрями використання даних, джерело даних для СНР. Статистика платіжного балансу. Валютний ринок як система відносин з операцій купівлі-продажу іноземних валют. Показники світового ринку валют і цінних паперів. Методи розрахунку валютних курсів. Недоліки міжнародних зіставлень ВВП на основі офіційних валютних курсів. Інфляція у світовій економіці. Джерела статистичної інформації міжнародних фінансових організацій. Міжнародний валютний фонд.

Тема 10. Міжнародні рекомендації та стандарти з статистики цін

Визначення категорії „статистика цін”. Соціальні і економічні фактори, які впливають на рівень цін. Система показників інфляційного процесу. Міжнародна методологія: індекс споживчих цін. Програма розвитку ООН з статистики цін. Міжнародні рекомендації та стандарти з статистики цін.

3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Здобувачам рекомендується виконати індивідуальне завдання з окремих тем або в цілому з навчальної дисципліни, зміст яких визначається відповідно до тематики дисертаційного дослідження здобувача або теми НДР, яку виконує кафедра.

Альтернативою визначених індивідуальних завдань є наступні види активностей здобувача:

- проходження дистанційних курсів або їх частин з отриманням документу про закінчення;

- ✓ участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з підготовкою есе або інформаційного повідомлення;

- ✓ участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях, які проводяться викладачем навчальної дисципліни та відповідають її спрямуванню – участь в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів ;

- ✓ підготовка та проведення лекцій, практичних занять, майстер-класів, зустрічей з проблематики даної дисципліни для здобувачів молодших рівнів вищої освіти ЗВО (молодших бакалаврів, бакалаврів, магістрів), учнів коледжів та шкіл (в межах профорієнтаційної роботи);

- ✓ підготовка інформаційних оглядових матеріалів з метою популяризації проблематики навчальної дисципліни для засобів масової інформації, Інтернет - порталів , енциклопедичних оглядових статей.

Якщо здобувач приймає участь в програмі Академічної мобільності (навчання в інших Університетах України та світу) і отримує сертифікат, в якому вказана назва нашої навчальної дисципліни і відповідна кількість годин затвердженого навчального плану та отримана оцінка не менше 60 балів, то вивчення дисципліни перезараховується.

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів

	Максимальна кількість балів	
	Очна (денна) форма навчання	Заочна форма навчання
РОБОТА В АУДИТОРІЇ	«1» x 16 = 16	«1» x 8 = 8
Виконання завдань в Робочих зошитах, усна доповідь, доповнення:	44:	52:
Тема 1. Основні етапи розвитку міжнародних статистичних систем (усна доповідь, доповнення).	3 = («3» x 1)	-
№ 1. Аналітична робота (Тема 2-3. Міжнародні статистичні стандарти. Міжнародна система національних рахунків) / Усна доповідь, доповнення, бліц опитування,	7 7 = («1» x 7)	20

№ 2. (Тема 4. Міжнародні класифікації і реєстри) / Усна доповідь, доповнення, бліц опитування		2 2 = («2» x 1)	12
№ 3. (Тема 5-6. Міжнародні класифікації видів економічної діяльності. Міжнародні класифікації продукції) / Усна доповідь, доповнення, бліц опитування		12 12 = («6» x 2)	8
№ 4. (Тема 7. Міжнародні функціональні класифікації (витрат за цілями.) /Усна доповідь, доповнення, бліц опитування.		4 4 = («2» x 2)	8
№ 5. (Тема 8. Міжнародні класифікації занять, професій і освіти)/Усна доповідь, доповнення, бліц опитування.		4 4 = («1» x 2)	2
№ 6. (Тема 9-10. Міжнародні стандарти статистики фінансів та платіжного балансу. Міжнародні рекомендації та стандарти з статистики цін)/ Усна доповідь, доповнення, бліц опитування.		12 12 = («6» x 2)	2
Модульний контроль № 1 (тести-online)	Теми 1 - 5	20	20
Модульний контроль № 2 (тести-online)	Теми 6 - 10	20	20
ВСЬОГО		100	100
Виконання і презентація індивідуального завдання (аналітичної роботи)		6	-
Участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах		+ Бонусні бали (до 10)	+ Бонусні бали (до 10)

Підсумковий контроль знань

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Залік виставляється за результатами поточної роботи протягом контактних занять та виконання і презентації індивідуального завдання.

Результати засвоєння дисципліни «Міжнародні статистичні системи і стандарти» оцінюються максимум у 100 балів. У разі, якщо загальна сума балів дорівнює 60 і вище балів, виставляється «зараховано» за такою шкалою:

Оцінка за шкалою КНЕУ	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
90-100	зараховано	A
80-89	зараховано	B
70-79		C
66-69		D
60-65	зараховано	E
21-59	не зараховано (з можливістю повторного складання заліку)	FX
0-20	не зараховано (з можливістю вивчення дисципліни за індивідуальним графіком у формі індивідуально-консультативної роботи)	F

4. Рекомендовані інформаційні джерела

4.1. Основна література

1. Герасименко С.С., Головка В.А., Нікітіна І.М. Система національних рахунків: Навч. посібник. – К. : ІОЦ Держкомстату України, 2005. – 217 с.
2. Економічна статистика : підручник у 2 ч. – Ч 1. Макроекономічна статистика / [І.Г. Манцуrow, А.М. Єріна, О.К. Мазуренко та ін.] ; за наук. ред. чл.-кор. НАНУ І.Г. Манцуrowa. – К. : КНЕУ, 2013. – 325 с.
3. Классификация основных продуктов (КОП): Издание ООН. – Нью-Йорк, 2005. – 758 с.
4. Манцуrow І.Г. Статистика економічного зростання та конкурентоспроможності країни: [монографія] – К. : КНЕУ, 2006. – 388с.
5. Моторин Р. М. Міжнародні економіко-статистичні стандарти: наукове видання / Р.М. Моторин – К.: КНЕУ : Ноосфера-Київ, 2005. – 203 с.
6. Основы международной статистики: Учебник / Под общ. Ред.. д-ра экон. Наук Иванова Ю.Н. – М. : ИНФРА – М., 2009. – 621 с.
7. Парфенцева Н. О. Міжнародні статистичні класифікації в Україні : впровадження й використання: навч. посіб. – К. : Основи, 2000. – 352 с.
8. Парфенцева Н. О. Міжнародні статистичні класифікації в Україні : розвиток і впровадження. – К. : ВПД «Формат», 2009. – 600 с.
9. Сидорова А.В. Міжнародна статистика: Підручник. – Донецьк : Каштан, 2013. – 384 с.
10. Сидорова А.В. Практикум по международной экономической статистике. – Донецк: УкрНТЭК, 2001.
11. European Union and Ukraine – Facts and figures. – Luxembourg: European Communities, 2001.

4.2. Додаткова література

1. Данилишин, Б. Україна в міжнародних рейтингах сталого розвитку [Текст] / Б. Данилишин, О. Веклич // Економіка України. – 2008. – № 7. – С. 13-23.
2. Лібанова, Е. М. Людський розвиток регіонів України: методика оцінки і сучасний стан [Текст] / Е. М. Лібанова, Н. С. Власенко, О. С. Власюк та ін. К.: 2002 – 110 с.
3. Мірошніченко, О.Ю. Індекс людського розвитку: методологічні аспекти та оцінка тенденцій його змін в країнах СНД [Текст] / О.Ю. Мірошніченко // Вісник КНУ ім. Т. Шевченка, серія "Економіка". - К.: ВПЦ "Київський університет", 2005. - Вип. 77-78. - С. 77-79.
4. Звіти з людського розвитку на сайті Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hdr.undp.org>.

5. <http://unstats.un.org/unsd/default.htm> - Департамент статистики ООН;
6. <http://www.unfpa.org/> - Фонд ООН в галузі народонаселення;
7. <http://www.uncitral.org/> - Комісія ООН з права міжнародної торгівлі;
8. <http://www.unep.org/> - Програма ООН з навколишнього середовища;
9. <http://www.ilo.org/> - Міжнародна організація праці;
10. <http://www.worldbank.org/> - Всесвітній банк;
11. <http://www.imf.org/> - Міжнародний валютний фонд;
12. <http://www.who.int/en/> - Всесвітня організація охорони здоров'я;
13. <http://www.wto.org/> - Світова організація торгівлі;
14. <http://isi.cbs.nl/> - Міжнародний статистичний інститут;
15. <http://eurostat.ec.europa.eu/> - Статистичний офіс Європейської співдружності.
16. <http://www.ukrstat.gov.ua/> - Державна служба статистики України

4.3. Дистанційні курси та інформаційні ресурси

Дистанційні курси

1. Prometheus: Аналіз даних та статистичне виведення на мові R [Електронний ресурс]: дистанційний курс. Режим доступу: https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/Stat101/2016_T3/about
2. Навчальні курси з Excel[Електронний ресурс] - Режим доступу: https://support.office.com/uk-ua/article/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96-%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B8-%D0%B7-Excel-9bc05390-e94c-46af-a5b3-d7c22f6990bb?wt.mc_id=otc_home&ui=uk-UA&rs=uk-UA&ad=UA
3. Основи статистики [Електронний ресурс]: дистанційний курс. Режим доступу: <https://stepik.org/course/76/>
4. Статистика – Мазуренко О.К., Єрін Д.Л. – ІЕІФ25032U [Електронний ресурс]: дистанційний курс Moodle для студентів спеціалізації 051 Економіка / О.К. Мазуренко, Д.Л. Єрін. — К.: КНЕУ, 2016 - Режим доступу: <http://dom.kneu.kiev.ua/course/view.php?id=40>.

Державна статистика

5. Державна служба статистики України[Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Національний банк України[Електронний ресурс] - Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=65162&cat_id=36674
7. Державна фіскальна служба[Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>
8. Міністерство фінансів[Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.minfin.gov.ua/>
9. CIS Stat[Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.cisstat.org/eng/index.htm>
10. Eurostat[Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://ec.europa.eu/eurostat/>
11. United Nations >> Department of Economic and Social Affairs >> Statistics Division[Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://unstats.un.org/home/>

12. World Bank Open Data[Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://data.worldbank.org/>
13. Відео-поради «Де шукати макроекономічну статистику». Доступ та YouTube-каналі Дмитра Єфремова: <https://goo.gl/wyEoXN>[Електронний ресурс] - Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?list=PL47J5SK7_WorzNx7wWSI9BXQtpj-1uqV0&v=e3sXvvMpBPw&app=desktop

Електронні підручники

14. Відкритий посібник з відкритих даних для громадських організацій, журналістів, і не тільки...[Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://socialdata.org.ua/manual/>
15. Ілюстрований підручник по SPSS[Електронний ресурс] - Режим доступу: http://man.odn.org.ua/Page-1/SPSS_10/index.html
16. Statistica[Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://bourabai.kz/tpoi/statistica/index.htm>
17. Інтерактивний продукт візуалізації та обробки даних Tableau[Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://community.tableau.com/thread/153776>